HASSELT HEEFT HET.

Jo Jorissen, 90 jaren jong p18
Moos-Herk in de wereld p6-7-8
De Eenhoorn speelt al 60 jaar toneel p14-15

WIJKKRANTJE HERK

STADSMAGAZINE HASSELT #03 – Herfst 2025 – jg 5

v.u. René Kumpen, Bilingenstraat 81, 3500 Hasselt

In dit krantje plaatsen we bijzondere Herkenaren in het daglicht voor wie solidariteit geen vage belofte is maar een concrete levenshouding.

We besteden aandacht aan de dag van de landbouw in september en tonen een boerderijtje met geschiedenis. Het lokale landbouwleven is omzeggens verdwenen maar niet de sporen ervan.

Ontdek ook een website om je Herks dialect te oefenen (of te leren).

Herinneringen vinden we ook op onze begraafplaats, de bezinningsplek bij uitstek.

Zonder muziek zou het leven maar een saaie boel zijn, daarom plaatsen we de patrones van de muzikanten en hun uitvoerders heel graag in de spotlights.

We vinden op de laatste pagina als afsluiter bovendien één troostvolle gedachte:
je hoeft niet perfect te zijn om geweldig te zijn. En dat zijn we allemaal!

De redactie wenst zijn geweldige lezers alvast veel leesplezier.

Jos

Alida

René

Josée

Stefan

Ineke

INHOUDSTABEL

p1 Jo - 90
p2 Inleiding
p3 Samana
p4 Romain Mellemans
p5 Sint Cecilia, patrones van muzikanten
p6 Mali, Senegal, Madagascar en Herk
p7 Nepal, India, Kenia en Herk
p8 Alle projecten in beelden omgezet
p9 Sportvloer zoekt extra sporters
p10 Kris Hermans
p11 National Geographic
p12 Dag van de landbouw
p13 Een boerderijtje met een verhaal
p14 Toneelgezelschap De Eenhoorn
p15 Al 60 jaar springlevend
p16 Hij komt, hij komt!
p17 Open Monumentendag
p18 Jo Jorissen
p19 Werelddag gebarentaal op 23 september
p20 Ieder graf verbergt een levensverhaal
p21 28 november, een dag zoals alle andere?
p22 Woordje van de Burgemeester en de Schepen
p23 Zoe joent da bè o.s gezeid
p24 De uitleiding

De Samana-kernleden zetten zich ten volle in voor onze ouderen en zieken.

De Nationale Ziekendag valt op de tweede zondag van oktober

De 'Nationale Ziekendag' wordt gevierd op de 2de zondag van oktober. Een ideale gelegenheid om de vrijwilligers van Samana van Sint-Lambrechts-Herk onder de aandacht te brengen. De term 'Samana' is afkomstig uit het Sanskriet en betekent 'Samen' of 'Verbonden'. Ontmoetingen zijn essentieel voor het opbouwen van relaties en het versterken ons netwerk. Het bevordert wederzijds begrip, empathie en samenwerking. Samana is niet alleen de vereniging voor mensen met een ziekte of zorgnood, maar ook voor iedereen die snakt naar een warm contact en vriendschap. Hun leuze is dan ook: 'Samen kan je meer dan alleen'. Daarom organiseren ze tal van activiteiten. Wie dat wil, krijgt ook regelmatig een bezoekje aan huis. Op die wijze bouwt Samana aan een warme samenleving waarin voor iedereen een plek is. Het antwoord op eenzaamheid is aanwezigheid, is aandacht en erkenning.

Er zijn meerdere activiteiten voor de ongeveer 200 leden: bezinningsmomenten, wandelingen, vormingsactiviteiten, feestjes, een kaartclub, of optredens van zang, toneel of poëzie. Dat doen ze dan ook nog vaak samen met OKRA of RAAK (de nieuwe naam voor KWB) zodat er een grote groep mensen is ontstaan die elkaar regelmatig ontmoet.
Voor de zorgbehoevenden die zich moeilijk kunnen verplaatsen en een huis-aan-huis-bezoekje krijgen, zijn ze onvervangbaar en van fundamentele betekenis.

Wil je kennismaken met Samana? Nieuwe leden en nieuwe helpers zijn van harte welkom.
Telefoon: Raoul 0479 91 08 49 of Samana_Sint_Lambrechts_Herk@outlook.be

samana
samen met

Romain Mellemans

Romain Mellemans

De mondharmonica werd in 1821 uitgevonden door de Duitser Christian Friedrich Buschmann. Hij wilde hiermee een mini-blaasinstrument in de markt zetten. Het instrument werd in de volksmuziek snel populair. Als je door een gaatje blaast of zuigt geeft dat een verschil van een hele noot. De meeste mond-harmonica's zijn diatonisch gestemd, wat wil zeggen in één toonsoort. Romain bespeelt het liefst een chromatische mondharmonica. Deze bestaat uit twee diatonische mondharmonica's boven elkaar die een halve toon van elkaar verschillen. Met een schuifje kan dan de lucht toegelaten worden naar één van de twee toonrijen zodat alle chromatische toonafstanden beschikbaar zijn voor de muzikant.

Romain zat in het eerste studiejaar bij meester Lucien Vanherck toen zijn vader beloofde hem een accordeon te kopen indien hij goede punten behaalde. Vermits Romain als eerste eindigde, diende zijn vader zijn belofte ook na te komen. Beloofd is immers beloofd! Dus fietste zijn vader naar Hasselt en kwam terug met een mondharmonica. Met een beteuterd gezichtje tot gevolg want Romain had een grote accordeon verwacht en niet zo een piepklein blaasinstrumentje. Vaders truukje: 'ge moet klein beginnen om groot te eindigen' was niet echt geloofwaardig maar bleek toch de aanzet van een levenslange passie. Het kleine instrumentje koestert hij tot op vandaag. De Italiaanse mijnwerkers speelden tijdens werkpauzes onder in de mijn op hun mondharmonica's en maakten het zo erg populair in Limburg. Romain ontmoette ook de (altijd vriendelijke) Toots Thielemans en bewaart een door Toots persoonlijk gesigneerd exemplaar in zijn verzameling.

Als dertienjarige met vrienden gaan spelen op vastenavond was ook een voltreffer en leverde al snel financieel gewin. Toen kostte een brood nog 7,25 frank en op café 'bij Ber Maes' stopten de cafébezoekers zelfs 5 frank in het collectebusje! Dat was een meevaller. Vandaag beleeft Romain vooral veel plezier aan zijn vriendengroepje 'de senioren van de Zandloper' uit Heusden-Zolder met heel wat optredens in rusthuizen. Op mijn vraag of mondharmonicaspelers warme

Romain en de senioren van de Zandloper

mensen zijn antwoordt Romain voluit: "Ja, want uw instrument moet altijd warm zijn, anders speelt ge vals." We sluiten ons bezoekje af door te luisteren naar Steven Debruyn die genoemd wordt als het meest creatieve harmonicatalent van Europa (www.stevendebruyn.com) en naar het jonge opkomende talent van Rutger Mathijs (https://ap.lc/aTfiT)

Sint Cecilia wordt gevierd op 22 november

In onze kerk vinden we een mooi glasraam met een afbeelding van Sint-Cecilia, de patrones van veel muzikanten. Vandaar ook de naam van het Sint-Ceciliakoor van Sint-Lambrechts-Herk.

Maar zoals zo vaak blijken de historische gegevens en de legende niet overeen te stemmen.

Volgens een tekst uit de 5de eeuw woonde ze in de 3de eeuw na Christus in Rome waar ze gedoopt werd door paus Urbanus I. In de 5de eeuw werd er een kerk aan haar gewijd in Trastevere. Veel van haar verhalen werden in de 13de eeuw verzameld (middeleeuwen) zonder historisch onderzoek.

Volgens de legende wijdde de maagd Cecilia zich aan Jezus Christus. Haar ouders huwelijkten haar uit aan de jonge heiden Valerianus. Tijdens haar huwelijksnacht legde ze aan haar man uit dat een engel over haar maagdelijkheid waakte. Toen Valerius haar vroeg om de engel te tonen legde Cecilia hem uit dat hij hiervoor eerst gedoopt moest worden door paus Urbanus. Na de doop keerde Valerius als christen terug naar huis en trof hij zijn echtgenote al biddend aan. Hij erkende daarbij de engel in haar. Beiden kwamen overeen om hun leven verder te leiden in kuisheid. Op later ogenblik bespotte Cecilia het heidense geloof in de god Jupiter. Cecilia werd veroordeeld tot de dood door verstikking in de hete dampen van haar bad. Toen dit niet lukte, poogde de beul haar te onthoofden, wat ook mislukte. Dodelijk verwond overtuigde ze de paus om van haar huis een kerk te maken en zo geschiedde.

Dergelijke legendes werden gezien als een middel voor de verspreiding van de christelijke leer. Feiten en fictie werden hierin vermengd tot een wervend verhaal.

Mali, Senegal, Madagascar en Herk

Na 50 jaar missierama werd in 2020 gestart met een nieuwe groep rond onbekende projecten van Herkenaren. De vzw Moos Herk in de wereld organiseert vier activiteiten: een wandeling, een concert of voordracht, een voorstelling van de projecten op 1 en 2 november en een solidariteitsmaaltijd, en dit met een constant groeiende belangstelling.

Marie-Jeanne Vantuykom/Lut Ulburghs: Na een vakantie met vrienden in Mali ontstond een mooie vriendschap met de reisleider en antropoloog Ali. Na een dreigende hongersnood boden we hulp in het dorp van zijn grootouders. Het werd het begin van een lang traject. De verzelfstandiging van het project na de dood van Ali in 2010 is onze grote zorg, met de hulp van zovelen.

***Mali** – infoavonden tvv Nalou een dorp in Mali door www.kattendans.be*

Marleen Van Aken: Mijn meest inspirerende ervaring was 'Learning by Doing'. Het project in Saint-Louis waarbij 60 jongens van de straat gehaald werden om een opleiding te volgen. Ze hadden geen toekomst, zaten in de criminaliteit of waren verslaafd. Op anderhalf jaar tijd renoveerden ze onder leiding van enkele leraren een vervallen hotel tot een pareltje. 'Learning by doing' werd verder gezet in Louga voor 100 jongeren. Prachtig.

***Senegal** – muzische en mondiale vorming door www.deblokkendoosvzw.be*

Jaak Poncelet: Het project 'Madagascar' ontstond vanuit een ontmoeting tussen paters van Ejeda (Madagscar) en leerkrachten van Hasp-O Zepperen. De leerlingen gaan om de twee jaar voor 3 weken op inleef- en projectreis naar Ejeda. (zeep maken, waterpomp herstellen, tuintjes aanleggen, lessen EHBO en het voorkomen van milieu(verontreiniging), of parasitaire aandoeningen. De dankbaarheid die we ervaren is onze grootste stimulans

***Madagascar** - Parochie-, onderwijs- en missiewerk door paters Assumptionisten en vzw Assorbis van Hasp-O-Zepperen www.assorbis.org*

Mariet Poncelet en Luc Zeuwts: We ondersteunen met de vzw Moos Herk in de wereld ook een eigen project om een stenen brousseschool te bouwen in Tsikoakahitse in Zuid-Madagascar. De belangstelling en de actieve betrokkenheid mogen ervaren van de vele Herkenaren is ons mooiste geschenk.

***Link:** Project-brousse school-Madagascar Compressed.pdf .*

Nepal, India, Kenia en Herk

Heidi Vandebroeck: In 2016 kwam Himalayan care hands in contact met een schooltje in nood. Een volledige generatie jonge kinderen dreigde er kansloos op te groeien. Om de ouders te overtuigen de kinderen naar school te sturen werd de school herbouwd en werd een voedselprogramma opgestart. Een dagelijkse warme maaltijd en een warme trui tijdens de winter deed wonderen. Het positieve sneeuwbaleffect ervan was indrukwekkend. De strijd tegen kinderarmoede staat centraal.

***Nepal - Himalaya** – onderwijs en gezondheidszorg www.himalayancarehands.nl*

Valentin Schroyen: Ik leerde India in 2007 kennen via dokter Herman Kuppers die sociaal werk verrichtte in de slums van Bhubaneswar. Als kinesitherapeut bezoek ik India sedertdien jaarlijks. Gehandicapte kinderen werden er verborgen vanwege het taboe op hun beperkingen. We hebben daarom in meerdere steden gezondheidswerkers opgeleid om de kinderen gepaste zorg aan te bieden. Met de inrichting van een speeltuin creëerden we ook een levendige plek waar de kinderen ook vriendjes kunnen maken.

***India** – medico-sociale werkgroep met 5 projecten in 3 steden www.bodhi-project.be*

Liesbeth Putzeys: Ik heb het project leren kennen via een kennis. Ik vond het zo inspirerend hoe ze erover vertelde. Na 6 weken vrijwilligerswerk in 2014 als onderdeel van het project 'leraar zonder grenzen' kwam ik zo enthousiast terug thuis dat mijn ouders in 2015 met me meegingen. Sindsdien verblijven ze 4 maanden per jaar in Kenia om er te helpen. De prachtige school die Rainbow4kids is geeft leerlingen echte kansen, ze haalt hen van de straat en helpt hen te bouwen aan een eigen toekomst. Onvergetelijk mooi.

***Kenia – Ukunda** – kleuter/lager onderwijs voor 451 kids www.rainbow4kids.*be

Je kan deelnemen aan een ontbijtbuffet waarvan de opbrengst hen financieel een hart onder de riem steekt. Of is het een riem onder het hart? De organisatoren nodigen ons uit om er een familiegebeuren van te maken. Naast het ontbijt op 1 november van 8 tot 10.30 uur zijn er diverse standjes van de verschillende projecten, allerlei lekkers, tombola en kinderanimatie. Voor de kinderen is er mogelijkheid voorzien voor knutselen en tekenen. Geniet van een lekker ontbijt, de heerlijke pannenkoeken, de gezellige sfeer, de leuke tombola, de animatie, en het weerzien van andere Herkse families. Het project verdient onze steun en waardering meer dan ooit. Alle info op: **www.moosherkindewereld.be**

vervolg op pag 8

Alle projecten in beelden omgezet

Op 1 en 2 november worden de zes projecten in CC Elckerlyc onder de aandacht gebracht. Ze worden alle op actieve wijze ondersteund door buren, vrienden, kennissen of familieleden van Sint-Lambrechts-Herk. Samen met het eigen project van de vzw Moos Herk in de wereld zijn er dus zeven projecten in totaal.

Malia

Nepal - Himalaya

Senegal

India

Jongeren van Hasp-O-Zepperen voor Madagascar.

Kenia

Zuid-Madagascar

Kenia – Ukunda

Sportvloer zoekt extra sporters

Tijdens de voorbije zomermaanden werd een nieuwe sportvloer aangelegd in de sporthal van ontmoetingscentrum Elckerlyc. Dat is goed nieuws voor de vele gebruikers van de grote sportzaal. Op maandagavond is deze beschikbaar voor de badmintonclub en de mannenvolleybalclub.
De volleyballers, met Luc Vanolst als voorzitter, spelen er van 20 tot 21.30 uur. Bij de badmintonners is Dirk Bams al 30 jaar clubvoorzitter. Zij spelen maandagavond van 20 tot 22 uur.
Luc Vanolst en Dirk Bams laten weten dat recreatieve ploegen nog spelers wensen aan te trekken en dat de après bij Jürgen een vaste traditie blijft. De clubs voorzien ook 2 gratis testavonden.

Info badminton:
dirk.bams@telenet.be

Info volleybal:
luc.vanolst@telenet.be

Kris Hermans, natuurfotograaf, leerkracht natuurwetenschappen op het VJC, preventie-adviseur en studiofotograaf.

Kris Hermans

Kris woont aan de rand van de Mombeekvallei, waar hij niet alleen de dieren, maar ook het licht als zijn broekzak kent. Die vertrouwdheid blijkt een grote troef om er één van de meest cameraschuwe vogels voor zijn lens te krijgen. “Iedereen heeft al eens een koekoek gehoord, maar wie heeft er al eens één gezien? Zelf had ik de eer om zeven jaar lang hetzelfde exemplaar op bezoek te hebben hier in de schapenweide achter mijn tuin. In de loop van de jaren leerde ik hem heel goed kennen — ik wist precies wanneer hij op welk paaltje zou gaan zitten — en heb ik hem uitgebreid in al zijn glorie kunnen fotograferen. Toen hij op een bepaald moment in vol gevecht ging met een roodborstje en ik dat op beeld kon vastleggen, ging mijn stoutste droom in vervulling. " De foto’s van “zijn” koekoek werden gretig opgepikt. Vorig jaar mocht Kris op het Lowland Photo Festival in Antwerpen voor natuurfotografen zijn beelden tonen.

National Geographic

De dag voor ons interview heeft Kris er een drukke dag op zitten. Bij het krieken van de dag was hij al uit de veren om woudaapjes (een kleine bleke reiger) te fotograferen in Zonhoven. ’s Avonds ging het richting de Voerstreek voor dassen en everzwijnen. “Gisteren was een goedgevulde dag, ja. Dassen laten zich normaal alleen ’s nachts zien, maar nu tijdens de zomermaanden zijn ze ook voor zonsondergang al actief. Gisterenavond hebben we hen tot half tien kunnen fotograferen”.

Naast de vele bestemmingen dicht bij huis zoekt Kris ook regelmatig wat verdere oorden op om de ‘wildlife’ op zijn sensor vast te leggen. Zo fotografeerde hij ook al grizzlyberen in Amerika, de tropische natuurpracht in Costa Rica en Panama of de flamingo’s in de Camargue. Zelfs National Geographic pikte één van zijn foto’s op.

“Fotografie gaat voor mij nochtans niet over de jacht op de meest exotische soorten. Ik ben iemand die makkelijk door één onderwerp gebiologeerd geraakt. Dan wil ik terug naar diezelfde plek om een dier nog beter te leren kennen en nog beter te begrijpen hoe het zich gedraagt. Ik probeer altijd sfeervolle foto’s te maken, met een goede achtergrond.”

Om te begrijpen hoe het zover kwam, moeten we terug naar Kris' kindertijd. “Onze tuin grensde aan de Mombeekvallei. Ik ben echt in de beemd opgegroeid, ging er soms zelfs studeren. Papa had een verrekijker staan, en een torenvalkkast, waar er in het voorjaar meestal jongen in zaten. Vogels fascineerden me. Ik mocht ook regelmatig op pad met een ringmeester om vogels te helpen ringen.” Jaren later ging Kris biologie studeren in Antwerpen met bijzondere aandacht voor het gedrag van dieren.

“De Mombeekvallei vind ik in de lente echt op z’n mooist. Door natuurbeheer zit er ondertussen veel minder stikstof en nitraat in de grond, waardoor de bloemenweides in al hun pracht bloeien. Dat komt dan weer de biodiversiteit ten goede. Wij hebben onze tuin trouwens bewust ingericht om bepaalde vogels op bezoek te krijgen. Zo hebben we bijvoorbeeld veel bessendragende struiken geplant, en oude rassen hoogstam fruitbomen. En met succes: we mochten de kramsvogel al verwelkomen, en de koperwiek, die toch best zeldzaam zijn.”

Ontdek de passie van Kris op: www.KrisHermans.be en www.studiofoto.be

Derde zondag van september: dag van de landbouw

Een blik op ons landbouwverleden - Lucienne Vendrix (op de hooiwagen), Maria Vendrix (beneden) en Lutgard Vendrix (kind) met paard Max en vader Louis Vendrix.

Een FICTIEF verhaal van 1959: Juul – ruwe handen, kloeke inborst, harde werker met veel geduld, een oude boerderij, 6 uur, 15 januari 1959. Zoals elke dag trekt het invallend licht hem uit een diepe slaap. Ochtendzon. Juul hoort wat lawaai op de gang. Een goed teken, denkt hij, des te minder kroost hij achter de veren moet zitten om op te staan. Er moet voor het ontbijt heel wat werk worden verzet, willen of niet. Met z'n allen moeten ze de handen uit de mouwen steken.

Wat hij later wilde worden? Die vraag had hij zich als kind nooit gesteld, noch kunnen stellen. Beginnen werken vanaf zijn veertiende. Of hij hobby's heeft? Vrije tijd, bedoelt ge? Op zondag gaan kaarten na de mis. Eens langsgaan op het veld en de weilanden om te zien of alles nog in orde is. De zelfgebakken taart van moeder de vrouw eten met het hele gezin. Vakantie? Dat hoeft niet echt voor mij. Iemand moet toch voor de beesten zorgen. Zijn kinderen de stiel leren? Neen, ze hebben allemaal mogen studeren. Dat is belangrijker voor hun toekomst. Ze zullen het beter hebben dan wij. D'ouw mensen moeten zich altijd maar aanpassen, graag of niet graag.

Met tien zaten ze aan de eettafel, zoals vandaag nog. De ketel fluit. De koffie wordt opgegoten. Er is even rust aan tafel. Zoals elke week heeft Johanna zelf brood gebakken in de bakoven. Hij heeft een lieve en hardwerkende vrouw! Alle buren hebben haar graag. Ze helpt ook iedereen. En dat is mooi, want iedereen heeft mekaar nodig. Vannacht hielp buurman Jos nog bij het kalven. Volgende week gaan ze bij hem als wederdienst een dagje hooien.

Of hij gelukkig is? Die vraag heeft Juul zich nooit gesteld. Hij voelt zich alleszins een tevreden man. De kinderen zijn zijn geluk. Hopelijk wonen de kinderen later niet te veraf, dan hebben we er nog iets aan. De zwaluwen vliegen hoog vandaag. Het ziet er naar uit dat het morgen schoon weer wordt.

Een boerderijtje met een verhaal

Langsheen de Sint-Truidersteenweg staat een gerenoveerd boerderijtje (nu gebruikt als garage en berging) met een verborgen verhaal.

Omstreeks 1670 werd in het stadje Changoe in Hongarije een kind geboren onder de naam Haubi Geladé. Hij werd later bekend als smid en schrijnwerker en migreerde naar België omwille van de oorlog in zijn land. Hij bouwde deze woning omstreeks begin 1700 om er een smidse uit te baten en werd gekend als bouwer van minstens drie van de twaalf watermolens in de Herk- en Mombeekvallei (Sint-Lambrechts-Herk, Alken en Wellen).

Haubi Geladé huwde in Sint-Lambrechts-Herk met Elisabeth Ballet die 18 jaar jonger was. Na het overlijden van zijn eerste en tweede echtgenote huwde hij een derde maal op de leeftijd van 78 jaar.

Uit zijn drie huwelijken werden 24 kinderen geboren waarvan 21 zonen en 3 dochters. Zijn zoon Joannes Geladé, geboren in SL-Herk op 5.01.1713 huwde met Mechtildis Ramaekers. Diens zoon Jan Geladé, geboren in Alken op 23.01.1751 huwde met Anna Catherina Vaes. Diens zoon Laurentius Geladé, geboren in SL-Herk op 02.05.1804 huwde met Anna Maria Carlens. Diens zoon Hubertus Geladé, geboren in SL-Herk op 28.03.1852 huwde met Paulina Greeven. Hun enig kind Maria Ludovica Geladé, geboren in SL-Herk op 07.02.1883 huwde met Henricus Josephus Celis. Hun dochter Fernanda Celis, geboren in SL-Herk op 13.04.1917 huwde met Jozef Kumpen.Vandaag wordt het boerderijtje gebruikt als autostandplaats en berging voor de drie achterliggende nieuwbouwwoningen.

Bij de verbouwing werd voorzien in het behoud van het gebouw waardoor het ook voor de toekomst gevrijwaard blijft zoals ook andere plaatselijke boerderijtjes.

Overzicht van 60 vroegere hoevegebouwen in Sint-Lambrechts-Herk vind je op de site van erfgoed Vlaanderen. Het bevat een foto, de kadastrale ligging, een stukje geschiedenis en een beschrijving van de woning op datum registratie.
Zie www.id.erfgoed.net/themas/13877

Toneelgezelschap De Eenhoorn

Dit speelseizoen 2025 – 2026 viert toneel Eenhoorn haar 60-jarig jubileum. Zestig jaren al hebben de mensen het beste van zichzelf gegeven als acteur, regisseur, schrijver, technicus, decorbouwer of helper, omdat ze zo graag spelen, willen vermaken, ontroeren, kortom: mensen een fijne avond bezorgen.

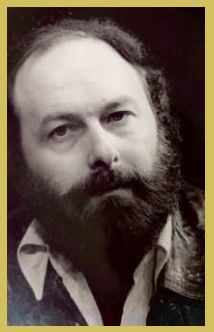
Oprichter Marcel Baptist was sedert 1965 gedurende 50 jaar de drijvende kracht achter de vereniging. Na zijn te vroege overlijden op 21-06-2014 was de Eenhoorn haar bezieler kwijt. Zijn leiderschap werd overgenomen door Ron Rerren die de Eenhoorn enkele jaren in goede banen leidde. Sedert 2022 wordt de Eenhoorn, o.l.v. Gerda Sas, gedragen door tal van enthousiastelingen die, in de geest van Marcel, hun passie en gedrevenheid voor toneel beoefenen.

Toneel Eenhoorn wil zichzelf steeds weer uitvinden door samen te werken met steeds weer andere regisseurs, en dat zowel uit de amateur- als uit de professionele toneelwereld. Dit alles maakt dat ze stukken kunnen aanbieden in een waaier van stijlen en sferen. De acteurs, decorbouwers, lichttechniekers, rekwisiteurs en anderen worden zo gedwongen om uit hun comfortzone te komen. Intimistische voorstellingen, fantasietheater, klassiek verhaaltheater, een sprookje of een groots opgezette productie wisselen elkaar af. Kwalitatief theater van de bovenste plank.

Toneelgezelschap Eenhoorn heeft zijn plaats in het Hasseltse cultuurleven meer dan verdiend, en dat niet alleen in Hasselt maar in heel Limburg en zelfs daarbuiten.

Toneel Eenhoorn wenst haar trouwe fans te bedanken. Zij zijn de drijvende kracht achter haar succes.
Hun applaus, hun enthousiasme en hun aanwezigheid betekenen alles voor de Eenhoorn. Het jarige gezelschap kijkt ernaar uit om jullie op een of meerdere voorstellingen te mogen ontmoeten en samen het glas te heffen op 60 jaar heerlijk toneel! Het feestprogramma van 2025 – 2026 vindt u terug op hun website.

Info: www. toneeleenhoorn.be

Marcel Baptist

Gerda Sas

Al 60 jaar springlevend

In februari 2025 werd met de productie 'De koning sterft' van Eugène Ionesco een indrukwekkende prestatie neergezet. Een theater-avond in 't Schuurtje om van te smullen, reden te meer om in 2025 – 2026 zoveel mogelijk producties van dit 60-jarige gezelschap te gaan bekijken.

Wie een activiteit zoekt om zich als vrijwilliger te engageren voor een vereniging is welkom op de vrijwilligersbeurs, die plaatsvindt op zondag 30 november 2025 van 13 tot 17 uur in de Centrale Werkplaatsen van Hasselt, Hellebeemden 20. Inschrijven als bezoeker is niet nodig. Spring gewoon binnen.

Hij komt, hij komt!

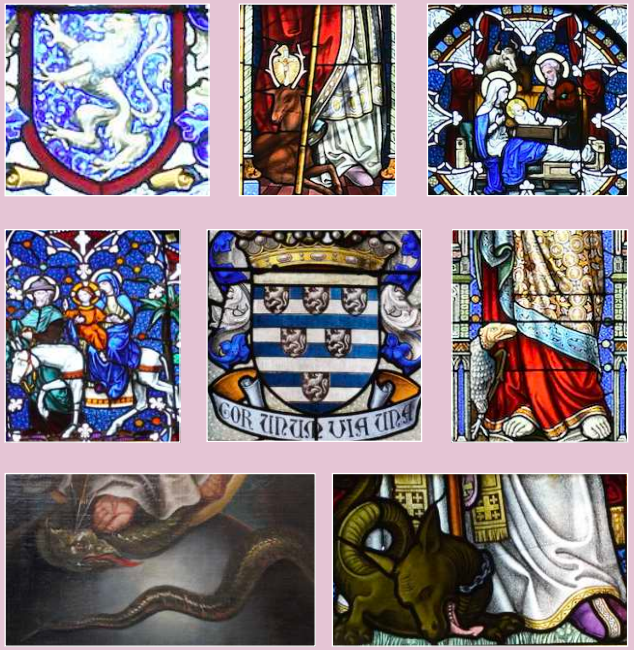
De vriendelijke Sint die hier staat afgebeeld om zijn paard te parkeren doet zijn feestelijke intrede in Hasselt op 9 november. Hij zal er een maand lang verblijven in het huis van Sinterklaas tussen 9 november en 6 december. Ontdek alle activiteiten op www.hasselt.be/nl/huisvansinterklaas

In onze kerk staat Sint Nicolaas afgebeeld volgens een legende uit de elfde eeuw. Het verhaal oogt vandaag onwaarschijnlijk bizar maar toont het belang aan van mythes en legendes. In vroeger eeuwen had men immers veel meer oog voor de kracht van het verhaal zelf. Feiten waren hieraan ondergeschikt.

Oordeel zelf: Een herbergier doodde drie kinderen en legde hun lichamen in pekel en zout om later op te eten. De avond nadien klopte Nicolaas toevallig aan bij de herberg om er te overnachten. In een droom werd Nicolaas op de hoogte gebracht van dit verhaal en dwong hij de herbergier te vertellen wat er echt gebeurd was. Deze werd berouwvol en toonde de kinderen. Sint Nicolaas beval de herbergier te bidden om vergeving en wekte de kinderen terug tot leven. De mythe van Sint Nicolaas als kindervriend was geboren!

Op ‘Open Monumentendag’ zat onze kerk propvol dierenbeelden

Open Monumentendag op 14 september werd een dag om de aandacht te vestigen op de sociale betekenis van het kerkgebouw. De kinderen werden uitgenodigd om op zoektocht te gaan naar dieren in de kerk. De klokkentoren werd opengesteld, maar ook voor wie de trappen niet opklom was er mogelijkheid om de klokken in volle activiteit te zien en te beluisteren dankzij de QR-codes en de filmpjes.

De werkgroep van de dorpsraad ‘De toekomst van de kerk’ maakte van de gelegenheid gebruik om haar werking voor te stellen. Iedereen wordt uitgenodigd op donderdag 23 oktober om 20 uur in zaal Elckerlyc om in gesprek te gaan over de toekomst van de kerk in Sint-Lambrechts-Herk. Samen zoeken we naar een mogelijke niet-religieuze bestemmingen, maar wel met inhoud en betekenis. Volgende thema’s komen daarbij aan bod in kleine tafelgesprekken: 1 Zingeving, 2 Educatieve projecten, 3 Muziek en cultuur, 4 Tentoonstellingen, 5 Sociale projecten, 6 Ontmoetingsplaats en horeca, met aandacht voor haalbare architecturale aanpassingen. Heb je voorstellen of eigen ideën? Mail ze naar sterkherk@proximus.be

Jo Jorissen, 90 jaren jong

Jo was 5 jaar toen Wereldoorlog II uitbrak en hij, in een bakkerskar, samen met zijn vader wegvluchtte voor de Duitsers.
Op zijn tiende kwamen de Amerikanen, die strooiden met snoep en sigaretten waarvan hij zich doodziek snoepte. Teruggekomen wilde zijn grootmoeder Jo op zijn elfde naar een klooster brengen in Wezemaal. Dat was niet erg naar de zin van Jo die bewees een rebel te zijn door weg te vluchten want in een klooster blijven was niet zo dadelijk iets wat hij gepland had. Een kantelmoment werd muziek. Professor Paesmans van het Volkstehuis zei:'Als je op deze gitaar kan spelen, krijg je hem'. Dankzij de hulp van Miel Cools leerde hij enkele akkoorden en speelde hij 'De jodelende fluiter' van Bobbejaan Schoepen. Het werd de aanzet tot een leven vol muziek in alle genres.

Acht maanden in de loopgraven van Korea weerhielden hem niet om te musiceren in de ziekenhuizen voor de gekwetsten. Hij leerde er luitenant Roland Uytdebroeks uit Sint-Lambrechts-Herk kennen. Maar ook het militaire was niet zijn ware roeping. Wat volgde was een ongebonden leven waarin de muziek aanwezig bleef tot op vandaag. De Cripple Creek Band was de Country en Blue Grass Band waarmee hij jarenlang optrok. Vandaag vindt Jo nog plezier bij de gelegenheidsoptredens in rusthuizen waar hij een graag geziene gast is. Zijn jodelkunst bleef intact tot op heden.

Jo Jorissen vierde op 19 maart 2025 zijn negentigste verjaardag op de planken.

Je moet het maar doen: op je negentigste verjaardag op het podium staan en een verjaardagsgeschenk ontvangen voor je succesvol optreden tijdens Baraque Cultuur.

Tijdens ons bezoekje namen we twee geluids-opnames op waarvan we u laten mee-genieten via voormelde QR-codes: 'het muizeke van Brussel' en "Zo zo zo dat was het dan'.

Op 23 september vieren we niet onze woordenschat maar wel onze gebarenschat.

Werelddag gebarentaal op 23 september

De Verenigde Naties hebben in 2018 deze dag uitgeroepen. Volgens de Wereldbond voor Doven zijn er zo'n 72 miljoen doven op de aardbol en meer dan 300 gebarentalen.

De Vlaamse Gebarentaal werd op 26 april 2006 cultureel erkend door de Vlaamse Gemeenschap als een volwaardige taal met eigen grammatica en gebarenschat. Het is een taal waarbij handen en mimiek gebruikt worden. De grammatica van de Vlaamse Gebarentaal is anders dan deze van het Nederlands maar bestaat ook uit dialecten. Van zodra een West-Vlaming begint te gebaren, weet iedereen direct dat het geen Limburger is. Zelfs de Nederlandse Gebarentaal verschilt enorm van de Vlaamse terwijl de gesproken taal in Vlaanderen en Nederland nochtans dezelfde is.
Wij gebaren niet alleen over concrete zaken maar ook over abstracte zoals poëzie en rijmen niet met lettergrepen, maar met handvormen! De Vlaamse Gebarentaal kan je leren via het Vlaamse Gebarentaal Centrum: www.doof.vlaanderen/doof-vgt/over-vgt

Je kan je eigen naam omzetten in gebarentaal via: www.mijnnaaminvgt.be en er is een digitaal woordenboek beschikbaar: www.woordenboek.vlaamsegebarentaal.be

We vroegen het aan Jeroen Liefsoens die de gebarentaal voor doven leerde.

"Gebarentaal is vergelijkbaar met het opbouwen van een toneelstuk. Je bouwt eerst een podium met attributen, zet je spelers neer en start dan pas de actie. Je vertelt dus eerst waar iets zich afspeelt, daarna wie en wat er allemaal meedoet, en nadien wat er gebeurde. Wie met een dove spreekt, gebruikt geen klanken of geluiden. Een mooi neveneffect van de doventaal bestaat erin dat je persoonlijke communicatie met horenden ook verbetert door taal, mimiek en lichaamstaal bewuster te combineren."

Allerzielen: elk graf verbergt een levensverhaal

Frans Vanderstraeten werd geboren in Sint-Lambrechts-Herk op 1 april 1901. Hij liep er lagere school van 1907 tot 1913. Nadien volgde de humaniora in het Sint-Jozefscollege te Hasselt tot 1921. Van 1921 tot 1928 studeerde hij filosofie en theologie in het Klein Seminarie van Sint-Truiden en in Leuven. Hij werd tot priester gewijd op 9 april 1928 en werd missionaris van Scheut in China. Na taalstudie in Tientsin strekte zijn missie zich uit van 1928 tot 1952 in Yulin (onderpastoor), Machuang (pastoor) waar hij een kerk, scholen en een verblijfsresidentie bouwde, in Hsin-Pu, (pastoor) Ching-Chou (interim-pastoor) en in Tatung (pastoor).

Tussen 1943 en 1945 werd hij door de Japanners geïnterneerd in de kampen van Weihsien en Peking. In 1951 werd hij gevangengenomen en zwaar gemarteld door de Chinese communisten om in 1952 het land te worden uitgewezen. Tijdens de lange bootreis naar Europa kon zijn herstelperiode worden aangevat. In België aangekomen werd hij voor verzorging overgebracht naar Sint-Denijs-Westrem. De latere terugkeer van Pater Vanderstraeten in Sint-Lambrechts-Herk werd uitbundig gevierd in zijn geboortedorp (zie foto op pagina 23). In België zette hij zijn pastoraal werk verder van 1952 tot 1956 in Lanaken, Broekom, Rotem, Zelem en Nieuwerkerken waar hij op 66-jarige leeftijd overleed op 10 november 1967. Zijn graf bevindt zich op het kerkhof van Sint-Lambrechts-Herk in het begin van de eerste rij rechts.

Op het overlijdensbericht wordt zijn tragische missie als volgt vermeld: *"Toen de Heer hem naar China riep heeft hij geen ogenblik geaarzeld, en meer dan 20 jaar lang heeft hij daar als een zachtmoedige herder voor allen, maar vooral voor de armsten onder de armen, geleefd. Hij die nooit iemand kwaad deed werd waardig bevonden de heer Jezus van nabij te volgen. Evenals de Heer werd hij gevangengenomen en aan de heidenen overgeleverd. Gans gebroken door maandenlange folteringen en verguizingen, werd hij als een boosdoener uit het land gezet. Zo zou hij nog 15 jaar in ons land verblijven. Steeds zocht hij, ook hier, zich voor het goed der mensen in te spannen."*

Er is een graf dat verwijst naar het heel bijzondere leven van Frans Vanderstraeten.

Voor sommigen een gewone dag, voor anderen een blijvende dag van herinnering en jaarlijkse samenkomst, en dit ononderbroken van 2002 tot 2025.

28 november, een dag als alle andere?

Op 28 november 2002 overleed Brammeke Marneffe (vijf jaar) zoontje van Geert Marneffe en Veerle Smets.

De kinderen van de laatste kleuterklas werden bruusk en veel te vroeg geconfronteerd met afscheid en verdriet.

Een grafsteen in de vorm van een hart toont ons vandaag nog de leegte die Bram achterliet maar ook wat toen ontstond. De klasgenootjes werden een vriendengroep die jaarlijks, tot op vandaag, op 28 november een bloem neerlegt en een bezoek brengt als blijk dat Bram niet vergeten werd.

Het toont de kracht van dankbare herinnering als kind en als volwassene. Het maakt tastbaar hoe Bram tot op vandaag nog levendig aanwezig mag zijn in andermans leven. Vriendschap is de mooiste kleur.

Beste buurtbewoner,

Met een warm gevoel blikken we terug op 2024, een jaar vol bruisende feesten, sportieve hoogtepunten, inspirerende buurtinitiatieven en nog veel meer. We zijn ook dankbaar voor de inzet van de vele buurtcomités die Hasselt rijk is. Tegelijkertijd kijken we al uit naar wat 2025 voor ons in petto heeft, een nieuw jaar vol activiteiten en evenementen die onze stad en wijken tot leven brengen. Alle nieuwtjes uit jullie buurt, lees je alvast in deze goedgevulde wintereditie.

We wensen je hartverwarmende feestdagen en de beste wensen voor het nieuwe jaar.

Dymfna Meynen
Schepen van de Hasselaar

Steven Vandeput
Burgemeester

Erkenning en subsidie buurtcomité

Organiseerden jullie in 2024 minstens twee buurtactiviteiten? Vergeet dan niet om vóór 1 februari de erkenning van jullie buurtcomité aan te vragen! Zo maken jullie ook aanspraak op een subsidie van 200 euro, vrij te besteden voor jullie werking in 2025. Meer info en aanvragen: **www.hasselt.be/subsidiewijk.**

Wijkbudget

Heb je een tof idee om je buurt mooier, duurzamer of warmer te maken?
Maak dan kans op een wijkbudget van maximaal 2.500 euro. Een speelgoedkoffer voor alle kinderen uit de buurt, duurzaam kerstmateriaal, een boekenruilkast, een leuke workshop, ... zijn enkele voorbeelden. Verzamel minstens 5 buren die mee willen doen en vul het aanvraagformulier in op **www.hasselt.be/wijkbudget.** Je hebt tot 15 februari om je idee in te dienen.

Buurt van het jaar

Zetten jullie zich in voor een leuke sfeer en een fijne, warme buurt? Organiseren jullie evenementen of acties die het samenleven aangenamer maken? Doe dan mee aan de wedstrijd 'Buurt van het jaar' en maak kans op prijzen tussen 500 en 2.500 euro én een eretitel met een eigen straatnaambord! Dien jullie kandidatuur in voor 1 maart via **www.hasselt.be/buurtvanhetjaar.**

Zoe joent da bè o.s gezeid

Di-je hét zwatte snau gezin	*Hij heeft armoede geleden*
Denn travèr is tau	*De slagboom van de spoorweg is dicht*
Dei hèt het haug in huerre bo.l	*Ze gedraagt zich trots , pretentieus*
Immand blauw bloewze	*Iemand bedotten*
Moe vuel zon is, is o.ch vuel loemer	*Alles heeft zijn keerzijde*
Maok oech vjaodig	*Maak je klaar om te vertrekken*
Zoe hi-jveg as jaan ter duvel	*Niet in te tomen*
Iech zen het zoe muu as kaa pap	*Ik ben het beu*
Zit nie te broenke	*Doe niet zo nukkig*
Zoew kroemp as 'n ziekel	*Dwarsliggend*
Ne ma.n wei 'n hoawes	*Een boom van een vent*
Kotsternoewe	*Binnenkort*

De erfgoedraad, de dialectgroep en de geschied- en oudheemkundige kring van Alken brachten samen het Alkens dialectboekje uit: "Zoe joent da bè o.s gezeid". Het boekje omvat meer dan 1.000 gezegden en spreuken, aangevuld met benamingen van plaatselijke fauna en flora, terminologie uit het dagelijkse leven en een uitgebreide woordenlijst. Maar dialect is vooral een gesproken taal. Op de website werden 829 uitdrukkingen ingesproken om het gesproken dialect voor de toekomst te bewaren.

Het Alkers dialect komt grotendeels, maar niet helemaal, overeen met het Herks dialect. Beluister ons dialect op: **www.alkers.be/?sfnsn=wa**

De marteling van pater Frans Vanderstraeten in China liet niemand onberoerd. Bij zijn terugkeer in 1952 werd hij door een hele dorpsgemeenschap hartelijk verwelkomd.

Uitleiding: Vriendelijkheid is een taal die blinden zien en doven horen

Afspraak met de wereld op één en twee november? **www.moosherkindewereld.be**

Ramen die spreken

Je kan dit krantje ook in PDF ontvangen per mail. Het volstaat een berichtje te sturen naar herkskrantje@telenet.be
Onze vorige edities, zie: www.st-lambrechts-herk.be

Wie bij vergetelheid geen krantje ontving of wie één of meerdere extra exemplaren wenst, kan deze steeds uithalen op het secretariaat van Elckerlyc.

Colofon

Voor opname in een volgend krantje? contact: herkskrantje@telenet.be
Samenstelling en foto's: Redactieploeg **Vormgeving:** tricolor.be **Drukwerk:** Realise Printing
Verantwoordelijke uitgever: René Kumpen